

SUOMALAISEN LÄMMINVERISEN RATSUHEVOSEN (FWB) JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ

1. Suomalainen lämminverinen ratsuhevonen (FWB)

Suomalainen lämminverinen ratsuhevonen on FWB-kantakirjaan ensirekisteröity ratsuhevonen, joka polveutuu koti- tai ulkomaisista ratsuhevoslinjoista. Suomalaisen lämminverisen ratsuhevosen jalostus pohjautuu kotimaiseen hevoscantaan, jonka jalostusmateriaalia täydennetään käyttämällä yksilöitä muista eurooppalaisista kantakirjoista.

2. Jalostustavoite

Suomalaisen lämminverisen ratsuhevosen jalostuksen tavoitteena on jalostaa kansainvälisesti kilpailukykyinen urheiluhevonen, jolla on suuri kapasiteetti ja hyvä ratsastettavuus. Se on terve, kestävä ja suorituskykyinen hevonen, joka suhtautuu positiivisesti tehtäviinsä.

Tarkempi kuvaus FWB-hevosesta:

Säkäkorkeus Ihanteellinen 160-175 cm

Väri Kaikki värit sallittuja

Tyyppi Suomalainen lämminverinen on elegantti, ryhdikäs ja suurilinjainen urheiluhevonen. Sillä on kuiva pää, sopusuhtainen rakenne, hyvä lihaksisto ja hyväasentoiset jalat. Sillä on selvä sukupuolileima.

Rakenne Suomalainen lämminverinen on kevytrakenteinen ja sopusuhtainen. Sillä on pitkä niska ja hyvin liittyvä kaula, hyvin asettunut lapa, hyvä satulansija, riittävä rungon syvyys ja leveys, vahva selkä ja lanne sekä pitkä lihaksikas lautanen. Reisi on vahva ja takaosan kulmaukset ovat hyvät. Rungon pitää olla selkeästi jaettavissa etu-, keski- ja takaosaan.

Jalat ovat selväpiirteiset ja hyväasentoiset. Niissä on hyvä luusto ja riittävän suuret ja kuivat nivelet ja hyvät kaviot.

Liikkeet Perusaskellajien tulee olla tahdikkaat, tarmokkaat ja matkaavoittavat. Liikkeen pitää käynnissä olla irtonainen ja energinen. Ravissa ja laukassa liike on kevyt, jännevä ja elastinen ja hevosen tulee kantaa itsensä hyvässä tasapainossa.

Askellajit (kouluhevokset)

Perusaskellajien tulee olla puhtaat, tarmokkaat, tahdikkaat ja matkaavoittavat ja puhtaat. (käynti nelitahtinen, ravi kaksitahtinen ja laukka kolmitahtinen). Käynti irtonainen ja elastinen, poljennan tarmokas ja liikkeen tulee mennä rungon läpi. Ravissa ja laukassa liike on kevyt, elastinen ja lennokas ja liitovaiheen tulee näkyä selvästi. Hevosen tulee kantaa itsensä ryhdikkäänä ja hyvässä tasapainossa. Lavan tulee olla irtonainen, selän joustava ja takaosan työnnön tulee olla hyvä.

Hyppääminen (estehevokset)

Hevosen tulee hypätä mielellään, olla eteenpäinpyrkivä ja samanaikaisesti sekä varovainen että rohkea. Sillä tulee olla suuri hyppykapasiteetti. Liikkeen sujuvuuden ja laukan rytmin tulee säilyä koko hypyn ajan.

3. Hevosten tunnistus- ja tulostietojen kerääminen

Ratsuhevosten jalostus- ja kilpailukäyttö edellyttävät luotettavaa rekisteriä, jossa hevosen polveutumisen oikeellisuus on varmistettu sekä tunnistetiedot että omistus- ja hallintaoikeudet todennettu.

Tunnistusasiakirjasta (hevospassi) määrätään komission asetuksella.

Kantakirjaan hevoset merkitään yksilöllisellä UELN-numerolla. Hevosten tunnistetiedot sekä polveutuminen tallennetaan Suomen Hippoksen ylläpitämään tietokantaan. Jalostusarvostelussa hyödynnetään Suomen Hippoksen järjestämässä jalostusarvostelutilaisuuksissa kerättävää tietoa. Lisäksi käytetään ulkomaisten kantakirjojen tietokannoista saatavaa tietoa hevosten jalostusarvostelusta ja jälkeläisistä. Hevosten kilpailutulostiedot ovat käytettävissä sekä kotimaisten että ulkomaisten kilpailu- ja jalostusjärjestöjen tietokannoista.

4. Suomalaisen lämminverisen ratsuhevosen kantakirja

Suomalaisen lämminverisen ratsuhevosen kantakirjaan merkitään FWB-kantakirjaan ensirekisteröitävät lämminveriset ratsuhevoset, jotka täyttävät asetut polveutumisvaatimukset. Ulkomaiseen kantakirjaan merkityt hevoset merkitään kantakirjan siihen luokkaan, jonka vaatimukset ne täyttävät. Suomalaisen lämminverisen ratsuhevosen kantakirja koostuu pääosastosta sekä ylimääräisestä osastosta. Pääosasto jakaantuu neljään luokkaan. Kantakirjan ylimääräiseen osastoon merkittyjen tammojen jälkeläiset voidaan merkitä pääosastoon, mikäli ne täyttävät asetetut vaatimukset.

Kantakirjaan merkitsemisestä ja kantakirjaluokasta tehdään merkintä hevosen tunnustusasiakirjaan.

Pääosasto

Pääosasto jakaantuu neljään luokkaan: perusluokka sekä jalostusluokka I, jalostusluokka II ja valio.

Tullakseen merkityksi kantakirjan pääosastoon, FWB-kantakirjaan ensirekisteröidyn hevosen

- tulee polveutua kantakirjan pääosastoon merkityistä vanhemmista ja
- tulee polveutua hyväksytyssä kantakirjassa jalostukseen hyväksytystä isäoriista tai
- sen tulee polveutua kantakirjan pääosaston jalostusluokkaan merkitystä isäoriista ja ylimääräiseen osastoon merkitystä emästä, joka täyttää vaatimukset, joilla jälkeläinen voidaan merkitä kantakirjan pääosastoon.
- tulee olla tunnistettu kantakirjan sääntöjen mukaisesti

Voimassa olevat polveutumiskantakirjat julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Perusluokka I

Kaikki FWB-kantakirjaan ensirekisteröitävät ja ulkomaiseen kantakirjaan merkityt hevoset, jotka täyttävät pääosastoon asetetut polveutumisvaatimukset ja joita ei ole jalostusarvosteltu, merkitään perusluokkaan. Perusluokkaan jäävät yksilöt, joita ei ole jalostusarvosteltu tai jotka eivät täytä jalostusluokkien vaatimuksia.

Jalostusluokka II

Kantakirjan perusluokkaan merkitty tamma tai ori, voidaan merkitä II-jalostusluokkaan, jos sen saavuttamat jalostusarvostelutulokset ja suoritustulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat II-luokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Jalostusluokka I

Vähintään kantakirjan perusluokkaan merkitty tamma tai ori, voidaan merkitä I-luokkaan, jos sen saavuttamat jalostusarvostelutulokset ja suoritustulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat I-luokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Valioluokka

Vähintään kantakirjan II-luokkaan merkitty tamma tai ori, voidaan merkitä valioluokkaan, jos sen saavuttamat jälkeläistulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat valioluokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Jälkeläisarvioinnissa otetaan huomioon jälkeläisten näyttely-, jalostusarvostelu- ja kilpailutulokset. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

Ylimääräinen osasto

Kantakirjan ylimääräiseen osastoon merkitään FWB-kantakirjaan ensirekisteröitävät lämminveriset ratsuhevoset, jotka eivät polveutumiseltaan täytä pääosaston vaatimuksia, mutta joiden polveutuminen on varmistettu dna-testillä. Yksilöiden tulee todistetusti polveutua lämminverisistä ratsuhevosista. Ulkomaiseen kantakirjaan merkityt yksilöt merkitään ylimääräiseen osastoon, mikäli ne täyttävät asetetut vaatimukset.

Kantakirjan ylimääräinen osasto jakaantuu kolmeen luokkaan:

- 1) Yksilö polveutuu pääosastoon merkitystä isäoriista ja ylimääräiseen osastoon merkitystä tammasta, jolla on vähintään kahdessa polvessa jalostukseen hyväksytyt isäoriit.
- 2) Yksilö polveutuu pääosastoon merkitystä isäoriista ja ylimääräiseen osastoon merkitystä tammasta, jolla on vähintään yhdessä polvessa jalostukseen hyväksytyt isäoriit.
- 3) Yksilö polveutuu ylimääräiseen osastoon merkitystä isäoriista ja pääosastoon tai ylimääräiseen osastoon merkitystä tammasta.

Ylimääräisen osaston 1 luokkaan merkityn tamman jälkeläiset voidaan merkitä pääosastoon, mikäli ne polveutuvat pääosastoon merkitystä isäoriista.

Ylimääräisen osaston 2 luokkaan merkityn tamman jälkeläiset voidaan merkitä pääosastoon, mikäli ne polveutuvat pääosastoon merkitystä isäoriista ja mikäli tamma täyttää Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan asettamat suoritusvaatimukset. Voimassa olevat vaatimukset julkaistaan Suomen Hippoksen internetsivuilla (www.hippos.fi).

5. Lämminverisen ratsuhevosen jalostusarvostelu

Jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan lämminverisen ratsuhevosen kantakirjaan merkityt vähintään 3-vuotiaat hevoset. Jalostukseen voidaan hyväksyä hevosia, jotka ovat vapaita perinnöllisistä sairauksista ja sellaisista vioista, jotka voivat vaarantaa sen terveyttä ja hyvinvointia.

Hevosen jalostusarvostelu tehdään jalostusarvostelutilaisuudessa. Hevonen ilmoitetaan annettuna määräaikaan Suomen Hippokseen. Näyttelytilaisuudessa hevosesta on esitettävä tunnistusasiakirja. Hevosen jalostusarvo arvioidaan ensin yksilöarvostelun ja myöhemmin myös jälkeläisnäyttöjen perusteella.

Jalostukseen yksilöarvostelun perusteella hyväksytyt hevoset voidaan jälkeläisten tulosten perusteella palkita jälkeläisarvokirjaimella. Jälkeläisarvostelun tekee Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta.

Mikäli jalostukseen hyväksytyt hevoset jälkeläisillä todetaan haitallinen perinnöllinen vika tai sairaus, Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta voi poistaa hevosen jalostuskäytöstä. Joissakin tapauksissa ori voidaan jälkeläisarvostelun perusteella tai geenitestillä todeta vapaaksi perinnöllistä vikaa aiheuttavista geeneistä. Jalostukseen hyväksytyt hevoset voidaan arvostella uudelleen, kuitenkin aikaisintaan seuraavana vuonna.

5.1. Oriiden arvostelu

Oriin jalostusarvostelussa arvioidaan hevosen suku, terveys- ja rakenneominaisuudet sekä suoritukset. Jalostusarvostelutulosten perusteella ori voidaan merkitä jalostusluokkaan. Vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät oriin ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää oriin hyväksymisen jalostukseen.

Oriit, joita ei ole hyväksytyt toisessa hyväksytyssä kantakirjassa jalostukseen, osallistuvat suorituskyvynkokeeseen tai niillä tulee olla suorituskyvynkokeen korvaavat kilpailutulokset. Toisessa hyväksytyssä kantakirjassa jalostukseen hyväksytyt oriit merkitään jalostusluokkiin niiden ulkomaisten tulosten perusteella.

Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa vuosittain kantakirjan jalostusluokkien vähimmäisvaatimukset.

5.2. Tammojen arvostelu

Jalostusarvostelussa tamma mitataan ja arvioidaan suvun, luonteen, liikkeiden, rakenteen ja terveyden osalta. Jalostusarvostelutulosten perusteella tamma voidaan merkitä jalostusluokkaan. Vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät tamman ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää tamman palkitsemisen jalostusarvostelussa. Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa vuosittain kantakirjan jalostusluokkien vähimmäisvaatimukset.